

ע"פ 10703/09/22 - ולרי כצמאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן
כבוד השופט יובל ליבדרו
כבוד השופט איתי ברסלר-גונן

01 בפברואר 2023
ע"פ 10703-09-22 כצמאן(עציר) נ'
מדינת ישראל

המערער:
נגד
המשיבה:

ולרי כצמאן (עציר)
מדינת ישראל

נוכחים:

המערער ובאת-כוחו, עו"ד רוט ליון רפפורט

ב"כ המשיבה, עו"ד עינת בלנר

מהות הערעור - ערעור על החלטת בית משפט השלום באר-שבע, ת.פ. 59480-1021 (כב' השופט א. מאושר).

פסק דין

כללי

1. נגד המערער הוגש כתב אישום שייחס לו עבירות של אימים, לפי סעיף 192 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בת זוג, לפי סעיף 382(ג) בחוק העונשין; והפרעת שוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 בחוק העונשין.

2. כתב האישום מתאר, כי במועדים הרלוונטיים לאירועים המתלוננת היתה בת זוגתו לשעבר של המערער. בתאריך 12.10.21 בסמוך לשעה 21:30 המערער התקשר למתלוננת והפציר בה להיפגש עמו. המתלוננת סירבה ובתגובה הוא איים עליה בפגיעה שלא כדין בגופה בכך שאמר לה שאם תסרב הוא יבוא אליה הביתה ויעשה בלאגן לה ולאביה, וזאת במטרה להפחידה או להקניטה. המתלוננת חששה מאיומי המערער ולכן נסעה להיפגש עמו. כשנפגשו, המערער נכנס לרכבה ואיים עליה בפגיעה שלא כדין בגופה בכך שאמר לה שהיא ואביה ישלמו על כל מה שהיא עשתה לו, וזאת במטרה להפחידה או להקניטה. בתגובה, המתלוננת ביקשה מהמערער לצאת מהרכב אולם הוא סירב והמשיך לאיים עליה באומרו לה שהיא ואביה ישלמו על הכל, וזאת במטרה להפחידה או להקניטה. למחרת, ביום 13.10.21, בין השעות 05:35 - 20:59 המערער התקשר אל המתלוננת 10 פעמים. המתלוננת ביקשה ממנו להפסיק להתקשר אליה ואף חסמה את מספר הטלפון שלו. בסמוך לשעה 20:42 המתלוננת הגיעה

יחד עם בתה בת השש לבניין בו היא מתגוררת, ואז המערער התנפל עליה בחדר המדרגות ותקף אותה בכך שתפס בחוזקה בצווארה וחנק אותה, תוך שהוא מאיים עליה שירצח אותה. וכתוצאה ממעשיו נגרמה למתלוננת חבלה בדמות סימן אדום בצווארה. המתלוננת החלה לצעוק לעזרה והמערער הפציר בה להיות בשקט. המתלוננת צעקה לבתה שתדל לקומה מתחת שם מתגורר אביה של המתלוננת ותקרא לעזרה, ובתגובה לכך המערער ברח מהמקום. בהמשך לכך, בתאריך 17.10.21 הגיעו שוטרים לבית אמו של המערער על מנת לאתר את המערער, והוא התחבא מפניהם מתחת למיטה בחדר השינה.

3. המערער הודה שהתקשר אל המתלוננת, שהמתלוננת נפגשה עמו, ושהוא הגיע לביתה של המתלוננת. אך הכחיש שאיים על המתלוננת או תקף אותה וכפר שהסתתר מפני השוטרים כדי להימנע ממעצר.

4. בית המשפט שמע את ראיות הצדדים עד תום.

5. בשלב הסיכומים, התביעה הצהירה שלא תבקש להרשיע את המערער בעבירות האיומים המוזכרות בסעיפים 4 ו-6 בכתב האישום, דהיינו, באחת משתי האמירות של המערער שהמתלוננת ואביה ישלמו על מעשיהם, ובאמירה של המערער למתלוננת שירצח אותה.

6. בהכרעת הדין, בית המשפט נתן אמון בראיות התביעה ובעיקר בעדות המתלוננת, ודחה את גרסאות המערער, ובסופו של דבר הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו, מלבד המעשים שהתביעה ביקשה שלא להרשיעו בהם, כאמור.

טענות הצדדים:

7. ב"כ המערער טוענת, בעיקר, כי הביטויים המיוחסים למערער אינם בגדר "איום" כהגדרתו בחוק; שלא היה מקום לקבל את גרסת המתלוננת לגבי עבירת התקיפה; ושכל מקום מעשה התקיפה שנקבע שהמערער ביצע איננו עולה כדי תקיפה הגורמת חבלה של ממש. וטוענת, שהעונש שהוטל על המערער חמור מהראוי.

8. ב"כ המשיבה לא התייחסה בפירוט לכלל טענות הערעור על ההרשעה וצינה כי היא ערה לכך שיש יותר מאפשרות אחת להסתכל על הביטוי "אני אעשה לך בלגאן" שבעטיו המערער הורשע בעבירת איומים. וכי אין בידיה פסיקה הקובעת שאדמומיות שנגרמה כתוצאה מתקיפה מהווה חבלה של ממש. והתמקדה בטענות בנושא העונש, תוך שהיא מציינת שהיתה מוכנה להפחתה מסוימת בו על רקע הקשיים האמורים.

דין והכרעה

9. לאחר קריאת כלל החומרים הנוגעים לענין ושמיעת טיעוני הצדדים החלטנו לקבל מרכיבים מסוימים של הערעור על ההרשעה ולהתערב במידת מה בעונש שהוטל על המערער.

להלן נציג את נימוקינו בתמצית.

10. חלק מטענותיו של המערער בנוגע להכרעת הדין מופנות נגד האמון שבית המשפט נתן בגרסת המתלוננת ומנגד קביעותיו ביחס לגרסת המערער ככזו הרצופה כשלים ואי דיוקים. שעל רקען נטען שלא היה מקום שבית המשפט יקבע את ממצאי העובדה שעל יסודם נקבעה אשמת המערער.

הכלל הוא, כידוע, שערכאת הערעור איננה מתערבת בממצאי מהימנות ועובדה שנקבעו בערכאה הדיונית, אלא בנסיבות חריגות.

טעמו של הכלל עמו - עדות הנשמעת בבית המשפט נבחנת לא רק על פי תוכנה אלא גם מהאופן בו היא נמסרה ומהרושם שהעד שמסר אותה הותיר בשופט ששמע אותו. ההתרשמות מהעדות הינה חלק מהותי מתהליך קביעת מהימנותה. ובענין זה, היתרון של הערכאה הדיונית על פני ערכאת הערעור מובהק ומובנה בתהליך, וככלל יש לכבדו. (ראה, מהזמן האחרון ממש, ע"פ 6080-20 פלוני נ' **מדינת ישראל** (21.07.21)).

בחנו היטב את כלל הראיות שהוצגו בבית המשפט קמא ואת הטעמים והדוגמאות שב"כ המערער הציג להפרכת גרסת המתלוננת, ולא מצאנו הצדקה להתערב בקביעות העובדה והמהימנות בפסק הדין.

בחינת עדות המתלוננת, במבט כולל, ומתוך ירידה לפרטים, מאששת את האמון שבית המשפט קמא נתן בה.

הסיפור הכללי שהמתלוננת מוסרת, מאושר על ידי המערער עצמו. כך השיחות הרבות של המערער למתלוננת. אמירות המערער למתלוננת שהיא ואביה ישלמו על מה שעשו לו. הגעת המערער לביתה של המתלוננת, כעוס ועצבני, לאחר שחסמה את שיחותיו. וצעקות המתלוננת לאביה ובקשתה מבתה ללכת ולהעיר את האב. גרסת המתלוננת סדורה ועקבית. היא אינה מנסה להפריז בתיאוריה ביחס למעשי המערער, לאמירות מסוימות שלו, למעשיו באירוע התקיפה או לנזק שנגרם לה. וניתן למצוא חיזוקים לאמירות שונות שלה גם בעדות אמו של המערער ובעדות אביה של המתלוננת.

סיכומי של ענין זה הוא, שלא מצאנו מקום להתערב בממצאי העובדה של בית המשפט קמא, והנחתנו הינה שהדברים שהמתלוננת מסרה משקפים את האירועים כפי שהתרחשו.

11. השאלה הינה האם המעשים שנקבע שהמערער ביצע משכללים את עבירות האיומים בהן הורשע.

12. נפתח בכך שבית המשפט קמא הסתפק בעצם קבלת גרסת המתלוננת לאירועים שתוארו, ועל יסודה הוא הרשיע את המערער בעבירות האיומים והתקיפה, מבלי לבחון את השאלה האם המעשים שנקבע שהמערער ביצע אכן משכללים עבירות אלו.

13. גרסת המתלוננת, שעל יסודה המערער הורשע בעבירות האיומים והתקיפה, הינה, שלאחר שהמערער ביקש להיפגש איתה והיא לא הסכימה הוא אמר לה שהוא יבוא אליה ויעשה לה ולאביה בלאגן, ושברכב המערער אמר לה שהיא ואביה ישלמו על מה שהיא עשתה לו. בהקשר לכך, המתלוננת מסרה בעדותה בבית המשפט כי כשהמערער אמר לה שיעשה לה בלאגן היא חששה שהוא יבוא להעיר את אבא שלה, ולכן הלכה להיפגש איתו. ושכאשר המערער אמר לה שהיא ואביה ישלמו על מה שהיא עשתה לו, הוא אמר מספר פעמים שהוא עצמו לא יפגע בהם אלא שהם יקבלו עונש מאלוהים.

אשר לתקיפה, הטענה היא שהמערער חנק את המתלוננת ותפס אותה בצווארה וכתוצאה מכך נגרמה לה אדמומיות מסוימת בעור.

עבירות האיומים

14. סעיף 192 לחוק העונשין קובע-

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

הרכיב הראשון שביסוד העובדתי הטעון הוכחה בעבירת איומים הנו "האיום" עצמו. משנעשה האיום "בכל דרך שהיא" והוא איום בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב של האדם או בפרנסתו, נתמלאו דרישות היסוד העובדתי. משמעות המונח "איום" היא בפוטנציאל הטמון בו להטיל מורא, פחד או אימה מפני רעה צפויה, שיש בה כדי לפגוע באחד הערכים המוגנים המפורטים בסעיף האמור. נדרש כי האיום יהיה "רציני וממשי", כאשר המבחן הינו מבחן אובייקטיבי ודי אם הוכח כי האיום מטיל מורא על "האדם הסביר". כלומר, האם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן הישוב בנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום (ראה: ע"פ 103/88 משה ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373).

15. לא כל אמירה, גם אם מדובר באמירה קשה, אשר יש בכוחה להטריד אדם או להפריע לשלוות נפשו של השומע, עונה בהכרח להגדרתה של עבירת האיומים, ויש להבחין לפיכך בין התבטאות מותרת- גם אם היא מעוררת פחד, וגם אם היא אינה 'ראויה', לבין התבטאות אסורה, המגבשת את היסוד העובדתי של עבירת האיומים. (ראה והשווה ע"פ 3779/94 חמדני משה נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(1) 408).

אשר ליסוד הנפשי, נדרשת כוונה להפחיד או להקניט, לטעת פחד מפני התוצאה הרעה ולהרגיז או להכעיס במשמעות הרחבה שיש למושגים האלה בשפת היום-יום (ראה קדמי, על הדין בפלילים, חלק רביעי, מהדורה

תשס"ו-2006, עמ' 2129).

16. איום ב"עשיית בלגאן", יכול עקרונית להוות איום אסור, המשכלל את עבירת האיומים. ביטוי כזה יכול בנסיבות מתאימות להעביר מסר של פגיעה באחד הערכים המוזכרים בסעיף 192 בחוק העונשין. אולם יכולות להיות לו גם משמעויות אחרות, שאינן כוללות פגיעה בערכים האמורים. ולכן, בכל מקרה ומקרה על בית המשפט לתת דעתו לנושא ולבחון האם התביעה הוכיחה כראוי שבנסיבות הקונקרטיות הביטוי מבטא איום בפגיעה באחד הערכים המוזכרים בסעיף.

17. במקרה זה, המתלוננת עצמה, המכירה את המערער זמן רב והיתה אתו בזוגיות, פירשה את דברי המערער כמוכוונים לכך שהוא יגיע לביתה ויעיר את אביה, ובעדותה בבית המשפט מסרה שחשבה שהמערער "יעשה לה בושות". דברים אלה משתלבים בנתון שאיננו שנוי במחלוקת, שהמערער דרש לקבל מהמתלוננת מכשירי חשמל מסוימים שנתן לה, שעל רקעו ניתן להבין את דברי המערער כך שהוא יגיע לבית המתלוננת ויביך אותה בפני אביה בנושא זה.

במצב זה, הטענה בכתב האישום שדברי המערער היוו איום בפגיעה שלא כדין **בגופה** של המתלוננת, לא הוכחה.

18. כאמור, המתלוננת מסרה בעדותה בבית המשפט כי המערער אמר לה, בהקשר לדבריו שהיא ואביה ישלמו על מה שהיא עשתה לו, שהוא איננו מתכוון לפגוע בה וכי הם יענשו מאלוהים. אמירה או איחול שפלוני יקבל את עונשו מהשמיים יכולה בנסיבות מסוימות להוות איום ובנסיבות אחרות להוות משאלה או תקווה שאינן עולות כדי איום. הדבר תלוי נסיבות. כאן, הרושם הוא שהמתלוננת עצמה לא סברה שדבריו של המערער מוכוונים לפגיעה גופנית בה. ומכל מקום ענין זה לא התברר כראוי. וקשה במסגרת ערעור, כשהערכאה הדיונית לא התייחסה לנושא, לקבוע ממצאים ברמת הוודאות הנדרשת בפלילים.

עבירה התקיפה

19. ב"כ המערער טענה טענות שונות בענין הוכחת העובדה שלמתלוננת נגרמה חבלה של ממש, תוך התמקדות במרכיב של ממשות החבלה.

20. טענות אלה לא נטענו מצד ההגנה בערכאה הדיונית בשום שלב, כולל בסיכומי המערער וממילא לא קיבלו כל התייחסות בהכרעת הדין. ככלל, אין מקום להעלות בערכאת הערעור טענה שלא נטענה ולא נדונה בערכאה הדיונית ואיננו סבורים שמקרה זה מצדיק חריגה מהכלל האמור. (ראה והשווה רע"פ 1812/14 טל אבשלום נ' מדינת ישראל (מיום 25.3.2014) ו- רע"פ 1951/13 הייב נ' מדינת ישראל (מיום 14.3.2013)).

21. מעבר לדרוש נעיר, כי "חבלה" יכולה להתבטא בין היתר במכאוב חולף, וכי לשם מילוי הנסיבה של

"חבלה של ממש" אין הכרח שהחבלה תותיר סימן. מכאוב של ממש יכול להוות "חבלה של ממש" גם אם המעשה שגרם לו לא הותיר סימן גופני.

אשר לעונש

22. הגעת המערער למקום מגוריה של המתלוננת בשעת ערב מאוחרת ותקיפתה לעיני בתה הקטנה, תוך התנפלות עליה וחניקתה, שגרמו למתלוננת לצעוק לעזרה, הינם מעשים חמורים. ועבירת ההפרעה לשוטר ראויה אף היא להילקח בחשבון העונש, בין היתר נוכח העובדה שלמערער הרשעות קודמות בעבירות דומות.

23. אין המדובר במעשה האלימות הראשון של המערער כלפי המתלוננת. המערער הורשע בעבר בעבירות נגד המתלוננת ואף נשא מאסר, ובעת ביצוע העבירה במקרה זה היה תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי של שנה, שנקבע לו כחצי שנה בלבד לפני ביצוע העבירה כאן. ואין חולק שעבירת התקיפה בה המערער הורשע מפעילה את המאסר על תנאי בן 12 החודשים שהוטל עליו בת.פ. 66615-11-20 של בית משפט השלום אשקלון.

24. לצד נתוני החומרה אלה, זיכוי המערער מעבירות האיומים צריך להתבטא בהקלה מסוימת בעונשו.

סוף דבר

25. נוכח האמור, אנו מזכים את המערער מעבירות האיומים בהן הורשע, וממילא מבטלים את הפעלת המאסר על תנאי בן ששת החודשים, שעבירת האיומים הפעילה. ומעמידים את תקופת המאסר בפועל הכוללת של המערער על 18 חודשים. יתר הוראות גזר הדין של בית המשפט קמא יעמדו בעינם.

ניתן והודע היום י' שבט תשפ"ג, 01/02/2023 במעמד הנוכחים.

איתי ברסלר-גונן, שופט

יובל ליבדרו, שופט

אליהו ביתן, שופט, סגן
הנשיאה